

سیاست جنایی تقنینی ایران بعد از تصویب دو قانون کیفری مهم، یعنی قانون مجازات اسلامی و قانون آیین دادرسی کیفری در سال ۱۳۹۲ رویکردی تخفیفی را در قبال پاسخ به جرائم در پیش گرفته است، از جمله، تدوین کنندگان قانون مجازات اسلامی در قبال جرائم تعزیری درجه پایین که قسمت اعظمی از جرائم ارتكابی و پرونده‌های ورودی به دادگستری را تشکیل می‌دهد. رویکردی آسان‌گیرانه و تخفیفی را در پیش گرفته است. شروع به این جرائم مجازات ندارد؛ این جرایم کیفر تکمیلی ندارند؛ ارتکاب این جرایم به عنوان محکومیت کیفری مؤثر به شمار نمی‌آید؛ در مورد این جرایم معافیت از کیفر و تعویق صدور حکم امکان‌پذیر است؛ امکان نظام نیمه آزادی، نظارت الکترونیکی و جایگزین‌های زندان در این جرایم وجود دارد؛ مجازات این جرایم با توبه ساقط می‌شود و نیز ارتکاب این جرایم مشمول قواعد تکرار جرم نمی‌شود. از سوی دیگر در یک مطالعه تطبیقی، کیفرهای حدی، بخش عمده‌ای از حقوق جزایی اسلام و فقه امامیه را تشکیل می‌دهد. این نوع کیفرها که دارای ویژگی‌های متمایزی است، مانند همه احکام شریعت برخاسته از مصالح و حکمت‌های حکیمانه‌ای می‌باشد، اجرای درست این کیفرها آثار بسیار ارزنده‌ای در پی دارد. در نگاه نخست به نظر می‌رسد این نوع کیفرها ثابت و غیرقابل تغییر است، اما با کنکاش در متون شرعی، روشن می‌شود که این نوع کیفرها نیز به نحوی بسیار مدبرانه از انعطاف‌پذیری ظریف و قاعده مندی برخوردار است، و شارع مقدس رویکرد تخفیفی در قبال اینگونه جرایم در پیش گرفته، به گونه‌ای که در زوایای مختلف همچون مقام اثبات، پیگیری، اجرا و در قالب تبدیل و تخفیف، امکان قبض و در برخی موارد بسط از جانب خود شارع مقدس تعبیه شده است تا با شرایط زمانی و مکانی سازگاری داشته باشد.

کیلد واژه‌ها: رویکرد تخفیفی، تعزیر، سیاست جنایی، فقه جزایی